

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴԱՐԱԴԱՐԱՆԻ ԿԵՆՏՐԱԿԱԼ ԱԿՏԻՎՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
Վերջնական լրամշակված կանոնադրությունների
մշակման հանձնախմբի 18.04.2018թ-ի նիստում:

Պատվավոր

Պատվավոր օրհավատագրով`

Միքայել Եպիսկոպոս Աջապահյան

Պատվավոր`

Արշակ Եպիսկոպոս Խաչատրյան

Մկրտիչ Եպիսկոպոս Պռոշյան

Սարո Ղազարյան

Ս

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴԱՐԱԴԱՐԱՆԻ ԿԵՆՏՐԱԿԱԼ ԱԿՏԻՎՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
Պատվավոր օրհավատագրով`
Պատվավոր օրհավատագրով`
Պատվավոր օրհավատագրով`

Պատվավոր **1.** Պատվավոր օրհավատագրով`

1.1. Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու Վիրահայոց Թեմը (այսուհետև` Թեմ)
Վրաստանի տարածքում գործող Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու
(այսուհետև` Հայ Եկեղեցի) եկեղեցական համայնքների (այսուհետև` ծուխեր) և

կազմավորվող ծուխերի միությունն է՝ ընդ իշխանությամբ Թեմակալ Առաջնորդի:

1.2. Թեմի ամբողջական և պաշտոնական անունն է՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆՆՅԱՅՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՈՒՂԱՓՈՒՍՈՒՐ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄ, կրճատ անվանումով՝ Վիրահայոց Թեմ:

1.3. Թեմի կենտրոնատեղին մայրաքաղաք Թբիլիսիի Սուրբ Գևորգ Եկեղեցին է (ք. Թբիլիսի 0105, Սամղեբրո փողոց No 5):

1.4. Թեմը անբաժան մասն է Հայ Եկեղեցու, որի հոգևոր կենտրոնն է Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը (Հասցե՝ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին, քղ. Վաղարշապատ, Հայաստանի Հանրապետություն, 1101):

1.5. Թեմը ղեկավարվում է համաձայն Վրաստանի օրենսդրության, Հայ Եկեղեցու կանոնների և Սրբազան Ավանդության, Ազգային Եկեղեցական Ժողովի, Եկեղեցական Ներկայացուցչական Ժողովի, Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի որոշումների, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի հրահանգների և սույն կանոնադրությամբ:

1.6. Թեմական սույն կանոնադրության 1.4, 1.5 և 1.6 կետերը փոփոխության ենթակա չեն:

1.7. Թեմում նոր ծուխեր կարող են հիմնվել, վերակազմավորվել և լուծարվել միայն սույն կանոնադրության դրույթների համաձայն:

1.8. Թեմը տարեկան հատկացում է կատարում Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին, իր բյուջեի 4%-ի չափով, որպես «Լուսավորչի լուծա»՝ հիմք ընդունելով Ազգային Եկեղեցական Ժողովի՝ 20 հունիսի, 1945թ. 4-րդ նիստի որոշումը:

□□□□□□ **2.** □□□□□□□□

Թեմի նպատակն է՝

2.1. Ապահովել կրոնական պաշտամունքի և արարողությունների կատարումն իր իրավասության տակ գտնվող վարչական տարածքում՝ ընդ իշխանությամբ Թեմակալ Առաջնորդի:

2.2. Իր հետևորդներին ուսուցանել Սուրբ Գիրքը, Հայ Եկեղեցու դավանանքը, խորհուրդներն ու ծեսը, Սրբազան Ավանդությունն ու պատմությունը, հայոց լեզուն, հայ ժողովրդի պատմությունն ու մշակույթը:

□□□□□□ **3.** □□□□□□□□□□□□

3. Թեմի կառավարումն իրականացնում են՝

- ա) Թեմակալ Առաջնորդը,
- բ) Թեմական Պատգամավորական Ժողովը,
- գ) Թեմական Խորհուրդը:

ՄԱՍԻՆ Բ. ՄԱՍԻՆ

4. ԱՆՔԱԺԱՆ ԴԱՏԱՎՈՐՈՒՄ

- 4.1. Ծուխը Հայաստանյայց Առաքելական Ուղղափառ Սուրբ Եկեղեցու առնվազն 150 չափահաս (18 տարին լրացած) հավատացյալ տրատու անդամների միությունն է, որոնք բնակվում են միասնական վարչական տարածքում:
- 4.2. Ծուխն անբաժան մասն է թեմի, որի հոգևոր կենտրոնն է Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը (Հասցե՝ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին, քղ. Վաղարշապատ, Հայաստանի Հանրապետություն, 1101):
- 4.3. Սույն կանոնադրության 4.2 և 4.3 հոդվածները փոփոխության ենթակա չեն:
- 4.4. Ծուխը իր սեփական եկամուտներից տարեկան հատկացում է կատարում թեմին այն չափով և ժամկետներում, որոնք նախատեսված են թեմական Պատգամավորական ժողովի կողմից:

5. ԾՈՒԽԻ ԿԱՐԴՈՒՄ

- 5.1. Ծուխին կարող են անդամակցել.
 - ա) Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու ծեսով մկրտված և դրոշմված անձինք,
 - բ) Քույր Եկեղեցիների (Արևելյան Ուղղափառ, Ուղղափառ և Կաթոլիկ Եկեղեցիների) ծեսով մկրտված և դրոշմված ծագումով հայ անձեր, ովքեր ընդունում են Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու դավանանքը, խորհուրդները, կանոնները և Սրբազան Ավանդությունը, ինչպես նաև հանձն են առնում իրենց պարտականությունները կատարել Ծուխի հանդեպ,
 - գ) Հայ Եկեղեցու զավակների հետ ամուսնացած ծագումով ոչ հայ այն անձինք, ովքեր բավարարում են սույն հոդվածի ա. և բ. կետերից որևէ մեկով սահմանված պահանջները: Մնացյալ բոլոր դեպքերում ծագումով ոչ հայ այլադավանների անդամակցության վերջնական որոշումը պատկանում է թեմակալ Առաջնորդին:
- 5.2. Անձի անդամությունը ծուխին դադարում է, երբ.
 - ա) Կամովին հրաժարական է ներկայացնում,
 - բ) Թեմական Խորհրդի որոշմամբ և Առաջնորդի վավերացմամբ զրկվում է եկեղեցական հաղորդությունից՝ Հայաստանյայց Առաքելական Ուղղափառ Սուրբ Եկեղեցու կանոնների դեմ գործելու դեպքում,
 - գ) Հեռացվում է Ծուխի ընդհանուր անդամական ժողովի 2/3-ի որոշումով,
 - դ) Փոխում է մշտական բնակության վայրը:

Թեմակալ Առաջնորդի ներկայության պարագային նախագահությունը փոխանցվում է վերջինիս:

8.5. Մասնակցում է քվեարկությանը միայն ձայների հավասարության պարագային և իր քվեն վճռական է:

8.6. Խրախուսում է սարկավագներին և դպիրներին իրենց պաշտոնավարության մեջ և Ծխական Խորհրդի հետ խորհրդակցելուց հետո, իր իրավասության շրջանակներում, որոշումներ է կայացնում կրոնական, ծիսական և կարգապահական ոլորտների հետ կապված խնդիրների առնչությամբ:

8.7. Կրոնական և քաղաքացիական իշխանությունների առջև կրոնական միջոցառումների ժամանակ ներկայացնում է Ծուխը:

ՕՕՕՕՕ Օ. ՕՕՕՕՕՕ ՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕ ՕՕՕՕՕՕՕՕՕ ՕՕՕՕՕՕ

ՕՕՕՕՕՕ **9.** ՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕ Օ ՕՕՕՕՕ

9.1. Ծխական ընդհանուր ժողովը Ծուխի բարձրագույն մարմինն է:

9.2. Ծխական ընդհանուր ժողովի նախագահողը Ծուխի հոգևոր հովիվն է:

9.3. Ծխական ընդհանուր ժողովին անդամակցում են.

ա) Ծուխի մեջ ծառայող օծյալ եկեղեցականները,

բ) Ծուխի վարչական տարածքում բնակվող, 18 տարին լրացած այն անդամները, ովքեր չեն պատկանում Հայաստանյայց Առաքելական Ուղղափառ Սուրբ Եկեղեցու թեմական մեկ այլ ծուխի, գրանցված են գրանցման մատյանում, բավարարում են այն պահանջները, որոնք նախատեսված են 4.1. և 5.1. հոդվածներում և վճարում են անդամավճար՝ ԹՊԺ-ի կողմից հաստատված կարգով, չափով և ձևով: Այս անդամները մասնակցում են Ծխական ընդհանուր ժողովին, կարող են ընտրել և ընտրվել Ծուխի կառավարման մարմիններում Ծխական ընդհանուր ժողովի որոշմամբ ԹՊԺ-ում ներկայացնել Ծուխը, ընտրել և ընտրվել Թեմական կառույցներում,, եթե լրացել է անդամության մեկ տարին:

9.4. Ծխական ընդհանուր ժողովին կարող են ներկա գտնվել նաև Ծուխի այլ անդամներ, որոնք բավարարում են 5.1. հոդվածի պահանջները, սակայն առանց ձայնի, քվեարկելու և ընտրելու ու ընտրվելու իրավունքի:

ՕՕՕՕՕՕ **10.** ՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕ ՕՕՕՕՕ

10.1. Ծխական ընդհանուր ժողովի տարեկան հերթական գումարման հրավերը օրակարգի

հետ, Հոգևոր Հովվի և Ծխ-ի ատենապետի ստորագրությամբ հայտարարվում է գումարումից առնվազն մեկ ամիս առաջ՝ տեղադրելով այն առնվազն մեկ տեղական էլ. օրաթերթում, կայքում և եկեղեցում, բոլորին տեսանելի ու հասանելի վայրում: Ծխական ընդհանուր ժողովի օրակարգը կազմվում է Ծխ-ի կողմից: Ժողովի ընթացքում օրակարգին նոր հարցեր ավելացվում են Ծխական ընդհանուր ժողովի պարզ մեծամասնությամբ:

10.2. Ծխ-ում, Վերստուգիչ հանձնաժողովում, այլև Ծխական ընդհանուր ժողովի կողմից ստեղծված ղեկավար պաշտոններում ընտրելու և ընտրվելու իրավունք ունեն այն տրատու անդամները, ովքեր առնվազն մեկ տարի վճարել են անդամատուրքը: Որպես անդամակցության սկիզբ նկատվում է անդամատուրքի վճարման թվականը:

10.3. Ծխական ընդհանուր ժողովի յուրաքանչյուր գումարման ժամանակ պատրաստվում է անդամների ցուցակ, ովքեր համապատասխանում են 9.3 հոդվածի պայմաններին:

Ներկաների պարզ մեծամասնությամբ ընտրվում է ժողովի դիվան՝ կազմված ատենապետից, փոխատենապետից և քարտուղարից՝ հայերեն և վրացերեն լեզուներով արձանագրությունները գրառելու համար:

10.4. Յուրաքանչյուր անդամ ունի մեկ ձայն: Հնարավոր չէ լիազորագրով քվեի փոխանցումը այլ անձի:

10.5. Ծխական ընդհանուր ժողովը գումարվում է տարին մեկ անգամ՝ առաջին եռամսյակին:

10.6. Ժողովը վավերական է, երբ ներկա են անդամների կեսից ավելին: Որոշումները կայացվում են ներկաների պարզ մեծամասնությամբ:

10.7. Եթե առաջին հրավերով չի գոյանում ժողովի վավերականության անհրաժեշտ օրինաթիվը (քվորում), նոր ժողով է հրավիրվում մեկ ամսվա ընթացքում: Ժողովի վավերականության համար անհրաժեշտ օրինաթիվը այդ պարագային համարվում է ժողովի անդամների 2/5-ը: Որոշումները կայացվում են ներկաների 2/3-ի մեծամասնությամբ:

10.8. Անհրաժեշտության պարագային կարող է գումարվել արտահերթ ժողով Թեմակալ առաջնորդի տնօրինությամբ, Ծխական Խորհրդի կողմից՝ համաձայնեցված առաջնորդի հետ, Ծխական ընդհանուր ժողովի անդամների 1/3-ի պահանջով:

10.9. Արտահերթ գումարման մասին անդամներին տեղեկացվում է գրավոր նվազագույնը տասնհինգ օր առաջ կամ մեկ ամիս առաջ հայտարարություն տեղադրելով առնվազն մեկ տեղական էլ. օրաթերթում, կայքում և եկեղեցում, բոլորին տեսանելի ու հասանելի վայրում:

10.10. Ծխական ընդհանուր ժողովի արտահերթ գումարումները վավերական են համարվում, երբ ներկա է անդամների 2/3-ը: Որոշումները կայացվում են ներկա անդամների ձայների 2/3-ի մեծամասնությամբ:

10.11. Ծխական ընդհանուր ժողովի նիստերի ատենագրություններն արձանագրվում են թվագրված և կնքված տոմարի մեջ ատենապետի և ատենադարի կողմից՝ Ծխական Ընդհանուր ժողովի, Հոգևոր Հովվի և Թեմակալ Առաջնորդի կողմից վավերացվելուց հետո:

11. Ծխական ընդհանուր ժողովը.

11.1. Իր անդամներից ընտրում է 5, 7 կամ 9 անձից բաղկացած Ծխ՝ համաձայն Ծխական ընդհանուր ժողովի որոշման և առավելագույնս 3 անձնափոխանորդների

12.10. ԾԽ-ի որևէ անդամի հրաժարելու, մահվան կամ մարմնական տևական տկարության պարագային, վերջինիս փոխարինում է վերջին ընտրությանը առավելագույն քվե ստացած հաջորդ թեկնածուն:

12.11. ԾԽ-ի որևէ անդամ, որ առանց հիմնավոր պատճառի հաջորդաբար բացակայում է երեք ժողովներից, Ծխական Խորհրդի ժողովում կայացված որոշմամբ նկատվում է հրաժարված և փոխարինվում է անձնափոխանորդով: Որոշումը գործի է դրվում Թեմակալ Առաջնորդի վավերացումը ստանալուց հետո, որին հետևում է համապատասխան կարգով վերագրանցում:

12.12. ԾԽ-ի կամ նրա առանձին անդամների լիազորությունները դադարում են, եթե՝
ա) Ընտրված անդամների 50 տոկոսից ավելին դադարում են գործելուց կամ համալրվում են անձնափոխանորդներով,

բ) Ծխական Խորհուրդի անդամները գործում են Թեմի կանոնադրությանը հակառակ և դա հաստատագրված է ըստ 11.8. հոդվածի՝ հանձնաժողովի կողմից: Այս դեպքում Թեմակալ Առաջնորդը և Թեմական Խորհուրդը կարող են հետ կանչել Ծխական Խորհրդի տվյալ անդամին և նրան փոխարինել անձնափոխանորդով կամ լուծարել Ծխական Խորհուրդը և նոր ընտրություններ նշանակել:

գ) Ամբողջ Ծխական Խորհուրդը հրաժարական ներկայացնի:

12.13. ԾԽ-ի ժողովները վավերական են, երբ ներկա են անդամների մեծամասնությունը: Որոշումները կայացվում են պարզ մեծամասնությամբ: Ձայների հավասարության դեպքում Հոգևոր հովիվը մասնակցում է քվեարկությանը և իր քվեն վճռական է: ԾԽ-ի որևէ անդամ կարող է հեռացվել միայն ներկաների 2/3-ի որոշումով: ԾԽ-ի անդամի հեռացման որոշումը վավերական է համարվում, երբ հաստատվում է Թեմակալ Առաջնորդի և ԹԽ-ի կողմից:

12.14. Ժողովների ատենագրություններն արձանագրվում են թվագրված և կնքված տոմարի մեջ Հոգևոր հովվի, ատենապետի և ատենադպրի կողմից:

ՕՕՕՕՕՕ 13. ՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕ

Ծխական Խորհուրդը.

13.1. Կառավարում է Ծուխի գործերն ու տնօրինում կալվածքները և Ծուխի անունից կնքում պայմանագրեր:

13.2. Հետևում է ծուխից ներս Հայաստանյայց Առաքելական Ուղղափառ Սուրբ Եկեղեցու դավանանքի, կանոնների և Սրբազան Ավանդության պահպանմանը:

13.3. Հետևում է Ծուխի ծրագրային նպատակների գործադրությանը և զբաղվում Ծուխի հոգևոր, կրոնական և վարչական կյանքին վերաբերող բոլոր հարցերով:

13.4. Հոգևոր հովվի հետ գործադրում է Ծխական ընդհանուր ժողովի որոշումները և Թեմակալ Առաջնորդի ու Թեմական Խորհրդի հանձնարարությունները:

13.5. Թեմակալ Առաջնորդին և ԹԽ-ին է փոխանցում իր տարեկան տեղեկագիրը՝ այդ թվում ֆինանսատնտեսական:

13.6. Իրավասու է նշանակելու կամ ներգրավելու Ծուխի ծրագրերի և որոշումների, ինչպես նաև ԹՊԺ-ի որոշումների իրագործման համար անհրաժեշտ որևէ մասնագիտական հանձնախումբ:

13.7. Կազմում է Ծխական ընդհանուր ժողովի օրակարգը, պատրաստում և Ծխական ընդհանուր ժողովի հաստատմանն է ներկայացնում տարեկան ծրագիրը և նախահաշիվը, ինչպես նաև անցյալ տարեշրջանի ֆինանսատնտեսական հաշվետվությունը:

13.8. Պարտավորվում է.

ա) Հաշվառված ընդունել, պահպանել, ինչպես նաև կառավարել Ծխում Հայաստանյայց Առաքելական Ուղղափառ Սուրբ Եկեղեցու շարժական և անշարժ գույքը, ինչպես նաև բոլոր մատյանները, փաստաթղթերը, գրանցման մատյանները, արխիվը և արժեքավոր իրերը:

բ) Ընդունել, կառավարել և ընդլայնել Եկեղեցու օգտին տրված նվիրատվություններն ու կտակները:

գ) Հոգ տանել բոլոր անհրաժեշտ ծախսերի և պետքերի համար, որոնք կապված են Ծխում Հայաստանյայց Առաքելական Ուղղափառ Սուրբ Եկեղեցու նպատակների իրագործման և բնականոն գործունեության հետ:

դ) Համագործակցել բոլոր հանձնաժողովների հետ, որոնք նշանակված են Թեմակալ Առաջնորդի, ԹԽ-ի և ԹՊԺ-ի կողմից:

13.9. Նշանակում և ազատում է ծուխի ծառայողներին ու գործավորներին, կնքում նրանց հետ աշխատանքային պայմանագրեր:

13.10. Ապահովում է Ծուխի բյուջեն:

13.11. Իրավասու է ընդունել ԾԽ-ի ենթակայության տակ գործող կառույցների հաշվետվություններն ու գործունեության ծրագրերը:

ՕՕՕՕՕ Օ. ՕՕՕՕՕ ՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕ ՕՕ ՕՕՕՕՕՕՕՕՕ ՕՕՕՕՕՕՕՕՕ

14. ՕՕՕՕՕ ՕՕՕՕՕՕՕՕ ՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕ

14. Ծուխի նյութական միջոցները գոյանում են.

- ա) Մոմավաճառությունից և խորհրդակատարություններից,
- բ) Տարեկան անդամավճարներից,
- գ) Ծուխի դրամագլխի և սեփականության եկամուտներից,
- դ) Դրամահավաքից, բաժանորդագրությունից, վաճառքից և այլ հասույթներից,
- ե) Նվիրատվություններից և կտակներից:

15. ՕՕՕՕՕ ՕՕՕՕՕՕ ՕՕՕՕՕՕ

15. Ծուխի անշարժ գույքը կարող է վարձակալության տրվել Ծխական ընդհանուր ժողովին

ներկա անդամների 2/3-ի մեծամասնության որոշումով՝ համաձայնությամբ թեմակալ առաջնորդի: Օտարվել կամ գրավ դրվել կարող է հոդված 28-ի տրամադրությունների համաձայն:

ՕՐՈՇՈՒՄ Ը. ՕՐՈՇՈՒՄԻ ԿՐՈՒՄԻ
ՕՐՈՇՈՒՄ 16.

- 16.1. Ծուխը կարող է լուծարվել Ծխական ընդհանուր ժողովի անդամների 2/3-ի որոշումով, որը ներկայացվում է թեմակալ Առաջնորդին և թեւ-ին՝ առ ի վավերացումն:
- 16.2. Ծուխը լուծարվում է անդամների ոչ բավարար քանակի առկայության ժամանակ, որը նախատեսված է 4.1. հոդվածով:
- 16.3. Լուծարման պարագային Ծուխի սեփականությունն անցնում է թեմին: Լուծարված Ծուխի կալվածքները և իրերը թեմական Խորհրդի և թեմակալ Առաջնորդի որոշմամբ կարող են տրամադրվել մեկ այլ Ծուխի:

ՕՐՈՇՈՒՄ Ը. ՕՐՈՇՈՒՄԻ ԿՐՈՒՄԻ

ՕՐՈՇՈՒՄ 17. ՕՐՈՇՈՒՄԻ ԿՐՈՒՄԻ ԿՐՈՒՄԻ ԿՐՈՒՄԻ ԿՐՈՒՄԻ ԿՐՈՒՄԻ ԿՐՈՒՄԻ ԿՐՈՒՄԻ ԿՐՈՒՄԻ

- 17.1. Թեմակալ Առաջնորդը Քրիստոսի Սուրբ Եկեղեցու Սրբազան Ավանդության և Եկեղեցական կանոնների համաձայն նվիրապետական աստիճանով եպիսկոպոս է:
- 17.2. Թեմակալ առաջնորդը նշանակվում և ազատվում է Ծայրագույն Պատրիարք և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի հրամանով, համաձայն Հայ Եկեղեցու կանոնների և Սրբազան Ավանդության: Թեմակալ առաջնորդը նշանակվում է Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի իրավասության ներքո ծառայող առնվազն 35 տարեկան կուսակրոն քահանաներից, առանց ծառայության վերջնաժամկետի նշման:
- 17.3. Առաջնորդի պաշտոնավարության շրջանը անժամկետ է:
- 17.4. Առաջնորդի պաշտոնավարության վերջնաժամկետը 70 տարեկանն է: Թեմական Պատգամավորական ժողովի խնդրանքով՝ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի տնօրինությամբ նրա պաշտոնավարությունը կարող է երկարաձգվել:
- 17.5. Թեմակալ Առաջնորդի պաշտոնավարությունը կարող է դադարեցվել՝
 - ա) Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի տնօրինությամբ,
 - բ) Առաջնորդի գրավոր հրաժարականի դեպքում,
 - գ) Լուրջ մեղադրանքի հաստատման պարագային՝ հետևյալ ընթացակարգով.

- 18.5. Պարբերաբար այցելում է Թեմի եկեղեցիները և համայնքները: Քննում է հոգևորականների և համայնքի անդամների դեմ եղած ամբաստանությունները և պատշաճ տնօրինություններ կատարում:
- 18.6. Տարին առնվազն մեկ անգամ հրավիրում է Թեմի հոգևորականաց ժողով:
- 18.7. Անհրաժեշտության դեպքում կազմակերպում է նոր ծուխեր:
- 18.8. Ներկայացնում է Թեմը պետական իշխանությունների առջև:
- 18.9. Կարող է ունենալ իր անունով կնիք՝ ներեկեղեցական գործածության համար:

ՍԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԿՈՐԹՅՈՒՆԻ ԿՈՄԻՏԵ
 19. ԹԵՄԻ ԲԱՐԺՐԱԳՈՒՅՆ ՄԱՐՄԻՆՆ ԵՎ ԻՆՏԵՐՆԱԿԱՆ ԿՈՐԹՅՈՒՆԻ ԿՈՄԻՏԵ

- 19.1 ԹՊԺ-ը Թեմի բարձրագույն մարմինն է:
- 19.2. ԹՊԺ-ն առանց քննարկման ի գործադրություն է ընդունում եկեղեցական ժողովական բարձրագույն մարմինների՝ Ազգային-եկեղեցական ժողովի, Եպիսկոպոսաց ժողովի, Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովի, Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի որոշումները:
- 19.3. ԹՊԺ գումարվում է տարին առնվազն մեկ անգամ՝ Թեմակալ Առաջնորդի և Թեմական Խորհրդի ատենապետի հրավերով: Ժողովի վայրը և թվականը որոշվում է Թեմական Խորհրդի կողմից:
- 19.4. Թեմի Առաջնորդը ի պաշտոնէ ԹՊԺ-ի Նախագահն է:
- 19.5. ԹՊԺ-ին անդամակցում են՝
 - ա) Թեմի վարչական տարածքում գործող հոգևոր հովիվները,
 - բ) Թեմի վարչական տարածքում գործող վանահայրերը,
 - գ) Թեմական Խորհրդի անդամները,
 - դ) Ծխական Խորհուրդի ատենապետերը,
 - ե) Ծուխերից ընտրված պատգամավորները:
- 19.6. Ծուխերի պատգամավորները ընտրվում են 4 տարվա համար՝ Ծխական Ընդհանուր ժողովների կողմից:
- 19.7. Թեմական պատգամավորական առաջին ժողովի պատգամավորների ընտրության կարգը և թվաքանակը սահմանվում է հիմնադիր ժողովի՝ առաջնորդի պաշտոնը զբաղեցնող եկեղեցականի, թեմի օձյալ մյուս եկեղեցականների և ծխական խորհուրդների անդամների ժողովում, իսկ այնուհետև պատգամավորների ընտրության կարգը և թվաքանակը սահմանում է ԹՊԺ-ը:
- 19.8. ԹՊԺ-ն իր անդրանիկ նիստում ընտրում է իր Դիվանը՝ ձայների պարզ մեծամասնությամբ հետևյալ կազմով.
 - ա) Ատենապետ,
 - բ) Փոխատենապետ,
 - գ) Երկու Ատենադպիր (հայերենի և վրացերենի գրագրության համար):
- 19.9. Յուրաքանչյուր պատգամավոր ունի մեկ քվեի իրավունք, որը փոխանցելի չէ և անձամբ պետք է տրվի:
- 19.10. Պատգամավորի հիվանդության, մահվան կամ ոչ հարգելի երկու բացակայության պարագային նրա տեղը գրավում է տվյալ Ծուխի ընտրության ընթացքում հաջորդ

ընտրված անդամների թվի կեսը:

22.4. ԹԽ-ի գործունեությունը համարվում է դադարեցված.

ա) երբ ընտրյալ անդամների 50 տոկոսից ավելին դադարում են գործելուց

բ) երբ կազմի 50 տոկոսից ավելին համալրվում է անձնափոխանորդներով:

22.5 ԹԽ-ի գործունեությունը վաղաժամկետ դադարեցվում է նաև ԹՊԺ-ի կողմից՝ Հայաստանյայց Առաքելական Ուղղափառ Սուրբ Եկեղեցու կանոններին և սույն կանոնադրությանը հակառակ գործելու դեպքում: Հիշյալ փաստերի արձանագրված լինելու և ԹՊԺ-ում լուծում չստանալու դեպքերում հարցը կարող է քննության առնվել Գերագույն Հոգևոր Խորհրդում և ըստ քննության արդյունքների Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը կարող է լուծարել ԹԽ-ի կազմը և նշանակել ԹԽ-ի նոր անդամների ընտրություն:

23.

ԹԽ-ը.

23.1. Հետևում է Թեմի գործունեության կանոնավոր կազմակերպմանը և կանոնադրական նպատակների իրագործմանը և պատասխանատուն է Թեմի վարչական և հոգևոր կյանքի հետ կապված բոլոր հարցերի:

23.2. Իրագործում է ԹՊԺ-ի որոշումները:

23.3. Ժողովների օրակարգը պատրաստում է ատենապետը՝ Առաջնորդի հետ միասին և վարում է Խորհրդի նիստերը՝ ըստ սույն կանոնադրության դրույթների:

23.4. Ատենապետը կամ ԹԽ-ի կողմից լիազորված անձը Թեմը ներկայացնում է դատաիրավական ատյաններում:

23.5. Փոխատենապետը ատենապետի բացակայության դեպքում՝ կատարում է նրա բոլոր պարտականությունները:

23.6. Ատենադպիրը արձանագրում և պահում է ԹԽ-ի բոլոր նիստերի ատենագրությունները և կատարում է թղթակցությունները:

23.7. Թեմի ծրագրերի իրագործման համար նշանակում է անհրաժեշտ տարբեր հանձնախմբեր: Կերպեր և միջոցներ է ստեղծում Առաջնորդարանի հասույթներն ավելացնելու և առ այդ առաջարկներ է ներկայացնում ԹՊԺ-ին:

23.8. Պատրաստում է տարեկան բյուջեի նախահաշիվը, առաջարկում է ԹԽ-ին առանձին Ծուխերի տուրքերի չափը և դրանք ներկայացնում է ԹՊԺ-ի հավանությանը:

23.9. Ընդունում է ԾԽ-ների տարեկան տեղեկագրերը և ուղղություն տալիս նրանց գործունեությանը:

23.10. Պատրաստում է վարչական, ֆինանսական կամ այլ տեղեկագրեր և դրանք ներկայացնում է ԹՊԺ-ի հավանությանը և Առաջնորդի միջոցով ուղարկում է Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին:

23.11. Որոշում է ընդունում Թեմին շնորհված նվերների, կտակների, ինչպես նաև անշարժ գույքի վերաբերյալ՝ ի բաց առյալ վերջինիս օտարումը կամ գրավադրումը:

23.12. Ներկա կանոնադրության դրույթների համաձայն՝ հարկ եղած հրահանգներ է տալիս Թեմին ենթակա Ծխական Խորհուրդներին:

23.13. Հաստատում կամ բեկանում է որևէ համայնքի ԾԽ-ի ժողովների որոշումները:

23.14. Հաստատում կամ բեկանում է որևէ Ծուխի ԾԽ-ների ընտրությունները, դադարեցնում է ԾԽ-ների որևէ անդամի գործունեությունը սույն կանոնադրության դրույթների համաձայն՝ իր կողմից առնված որոշումը ներկայացնելով ԹՊԺ-ի վավերացմանը:

23.15. Քննում է Թեմապատկան հաստատությունների և նրանց պաշտոնյաների միջև ծագած վեճերը և կայացնում անհրաժեշտ որոշումները:

23.16. Անհրաժեշտության դեպքում՝ հրավիրում է ֆինանսական արտաքին հաշվեքննիչ կազմակերպություն՝ Թեմական կամ Ծխական կազմակերպությունների հաշիվները քննելու համար:

23.17. Ֆինանսական բոլոր գործառնությունների փաստաթղթերը ստորագրում են Առաջնորդը և ԹԽ-ի Ատենապետը:

23.18. ԹԽ-ը կարող է բյուջեից դուրս կատարել վճարումներ առանց ԹՊԺ-ի համաձայնության, եթե ձեռնարկվելիք աշխատանքի գումարը չի գերազանցում Թեմի տարեկան բյուջեի 1/5-ը:

23.19. Իր Դիվանի մեջ պահում է Թեմի բոլոր համայնքների սեփականությունը հանդիսացող կամ նրանց կողմից գործածվող եկեղեցապատկան անշարժ և շարժական գույքերի ցուցակը:

23.20. ԹԽ-ը վավերացնում է՝

- ա) Ծուխերի անդամական ընդհանուր ժողովների ատենագրությունները,
- բ) ԾԽ-ների ընտրությունները:

23.21. Ժողովների ատենագրությունները արձանագրվում են ատենադպիրների կողմից թվագրված և ստորագրված տոմարի մեջ, որոնք վավերացվում են Թեմակալ Առաջնորդի և ԹԽ-ի ատենապետի կողմից:

23.22. ԹԽ-ը կարող է ունենալ պաշտոնական կնիք Թեմի անունով:

ՕՕՕՕՕ ՕՕ. ՕՕՕՕՕՕՕՕ ՕՕՕ ՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕ
ՕՕՕՕՕՕ **24.** ՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕ ՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕ

Վերստուգիչ հանձնաժողովը.

24.1. Թեմի ֆինանսա-տնտեսական գործունեությունը ստուգող մարմինն է:

24.2. Կազմը բաղկացած է 3 անձից: Վերջիններս ընտրվում են ԹՊԺ-ի կողմից՝ գործունեության 4 տարի ժամկետով:

24.3. Առնվազն տարին մեկ անգամ քննում և հաստատում է առաջնորդարանի, ԹԽ-ի և թեմական կառույցների ֆինանսատնտեսական գործունեությունը:

24.4. Թեմակալ առաջնորդի համաձայնությամբ կարող է օգտվել արտաքին աուդիտորական ընկերության խորհրդատվությունից:

24.5. Իր հաշվետվության արդյունքները փոխանցում է ԹՊԺ-ին:

ՕՕՕՕՕՕ **25.** ՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕ ՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕՕ

25. Ընտրողական հանձնախմբի լիազորությունները սահմանվում են ԹՊԺ-ի կողմից:

26. Առաջնորդարանի կազմակերպությունը

- 26.1. Թեմի վարչական գործունեությունն իրագործվում է առաջնորդի և նրա ղեկավարությամբ գործող առաջնորդարանի կողմից:
- 26.2. Առաջնորդարանի պաշտոնները նշանակվում և ազատվում է Առաջնորդի կողմից՝ խորհրդակցելով ԹԽ-ի հետ:

Սույն 26-րդ հոդվածի կետերը կարող են լրացվել հետևյալ կետերով:

27. Թեմի հասույթները գոյանում են.

- ա) Ծուխերի տուրքերից,
- բ) Նվիրատվություններից,
- գ) Կտակներից,
- դ) Տնտեսական գործունեությունից,
- ե) Հիմնադրամներից,
- զ) Սուբսիդավորման միջոցներից և այլն:

28. Թեմի անշարժ գույքը կարող է օտարվել կամ գրավ դրվել ԹՊԺ-ի որոշմամբ՝ նախապես համաձայնեցնելով Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի հետ: Առանց այդ համաձայնության վճիռը համարվում է անվավեր:

